

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
(Voorbereiding) uitvoering nieuwe wet
Inburgering
BEHANDELD DOOR
JWA (Jean) Clerx

DATUM
10 december 2019
Verzonden 11-12-2019
TELEFOONNUMMER
043 350 4760

BIJLAGEN
--
ONZE REFERENTIE
2019-36486

E-MAILADRES
Jean.Clerx@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

De afgelopen jaren lag de regierol en verantwoordelijkheid voor inburgering bij de inburgeraars zelf. Met ingang van 1 januari 2021 worden de gemeenten weer verantwoordelijk voor de totale inburgering van statushouders (wet Inburgering). Graag wil ik u met deze Raadsinformatiebrief informeren over deze ontwikkeling.

In de eerste plaats wil ik benadrukken dat ik verheugd ben over deze verandering. Doordat de regierol voor de inburgering weer bij de gemeente komt te liggen, krijgen we de mogelijkheid om steviger in te zetten op een goede inburgering van nieuwkomers in onze stad. Daarbij wil ik streven naar een breed maatschappelijk inburgeringstraject, waarin de inburgeraar wordt gestimuleerd om écht deel uit te gaan maken van de gemeenschap.

Om dit te bewerkstelligen zijn we afhankelijk van de nieuwe inburgeringswet. In het vervolg van deze raadsinformatiebrief zal ik u informeren over de contouren en het proces tot de inwerkingtreding van deze wet. Het gaat in 2018 om een instroom van ongeveer 150 statushouders. Deze aantallen kunnen op jaarbasis sterk wisselen. De inburgeraars zitten gemiddeld drie jaar in een traject.

Op dit moment is de gemeente bezig met re-integratieactiviteiten en verhogen van het taalniveau van statushouders. Dat doet de gemeente op basis van de Participatiewet en niet op basis van de wet Inburgering.

De nieuwe inburgeringswet: inleiding

Omdat de huidige Wet inburgering ingewikkeld is, niet effectief en een te groot beroep doet op de zelfredzaamheid van de inburgeraars, heeft minister Koolmees besloten om het inburgeringsstelsel anders vorm te gaan geven.

Een aantal keren inmiddels heeft minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) een brief gestuurd aan de Tweede Kamer om de Kamer te informeren over de voorbereiding op de nieuwe inburgeringswet.

DATUM
10 december 2019

De minister heeft aangegeven dat:

- De wet wordt ingevoerd op 1 januari 2021.
- Incidenteel een bedrag van 20 miljoen euro per jaar beschikbaar wordt gesteld voor de jaren 2019 en 2020 (Maastricht per jaar € 142.858,00) via een decentralisatie-uitkering naar rato van inwonersaantal.

In deze nota kunt u lezen over de volgende zaken:

1. Contouren van de nieuwe inburgeringswet, de doelgroepen die inburgeringsplicht hebben en het wetgevingstraject.
2. Incidenteel geld ter voorbereiding op de nieuwe inburgeringswet en verhoging taalniveau.
3. Verwervingstraject inburgering.
4. Samenwerking gemeenten Maastricht-Heuvelland.

In overleg met de VNG heeft de minister het wetsontwerp aan het CPB voorgelegd om te berekenen wat de uitvoeringskosten voor de gemeenten van de voorgestelde uitvoeringsvariant zijn. Mochten de uitvoeringskosten te hoog blijken te zijn, dan heeft de minister de mogelijkheid om het huidige wetsvoorstel te vereenvoudigen. Het gaat hieronder dus om een concept van de nieuwe inburgeringswet, die mogelijk nog aan verandering onderhevig zal zijn.

Ad 1. Contouren van de nieuwe inburgeringswet en de doelgroepen die inburgeringsplicht hebben

Hieronder vindt u de contouren van het concept van de nieuwe wet. Een aantal onderdelen van deze contouren zullen wel vragen oproepen, maar het betreft hier de hoofdlijnen van de wetgeving. Veel van de vormgeving van de uitvoering is op dit moment nog onduidelijk en de minister wil hiervoor op een later moment voor dertig onderdelen van de wet een uitvoeringsregeling maken die een verdere invulling geeft aan de uitvoering van de wet en de hieronder genoemde contouren.

Hoofdpunten van de vernieuwde Wet Inburgering vanaf 1 januari 2021:

- **Brede intake:** het COA brengt voor asielstatushouders objectief en op een uniforme manier al in het AZC de situatie van de persoon in beeld. Daarbij gaat het onder andere om informatie of iemand analfabeet is, welke opleidingen zijn gevolgd, praktische competenties, werknemersvaardigheden, werkervaring, leerbaarheid, motivatie/interesses en de mate van zelfredzaamheid. Daarnaast is er informatie opgenomen over de gezinssituatie, sociaal netwerk en fysieke/mentale gezondheid.
- **Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP):** een door de gemeente opgesteld plan gericht op het leren van de taal in combinatie met werk, vrijwilligerswerk, studie of stage. Inburgeraars zijn verplicht hieraan mee te werken, ook als ze geen uitkering ontvangen.
- **Gemeentelijke regierol:** gemeenten zijn verantwoordelijk om een bij het PIP aansluitend inburgeringsaanbod te doen.
- **Taalniveau B1:** het taalniveau bij het inburgeringsexamen wordt verhoogd van A2 naar B1: het taalniveau dat nodig is om een zo goed mogelijke startpositie op de arbeidsmarkt te hebben.
- **Drie leerroutes met eigen leerdoelen:** omdat niet iedereen het hoogste niveau zal halen worden drie inburgeringsniveaus ingericht: de onderwijsroute (gericht op het volgen van

DATUM
10 december 2019

vervolgonderwijs), de reguliere route (gericht op het behalen van het inburgeringsexamen) en de Z-route (gericht op deelname aan maatschappij). Een inburgeringstraject loopt maximaal drie jaar.

- **Afschaffing leenstelsel:** het leenstelsel wordt afgeschaft en de gemeenten worden verantwoordelijk voor voldoende inburgeringsaanbod waarvoor de gemeente van het ministerie een uitkering ontvangt. Hiervoor worden gelden van het rijk overgeheveld naar de gemeente. Onduidelijk is nog wat er met de huidige leningen gebeurt.
- **Keurmerk Blik op Werk:** ook in nieuwe situatie blijft Blik op Werk toezien op de kwaliteit van het inburgeringsaanbod.
- **Toetsing:** de taalonderdelen en het onderdeel Kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM) van het inburgeringsexamen blijven centraal getoetst worden. Het onderdeel Kennis van de Nederlands Arbeidsmarkt (KNA) komt te vervallen. Ook ontwikkelt het Rijk een verplicht af te nemen leerbaarheidstoets.
- **Handhaving:** er gelden strengere eisen voor inburgering, waaronder de hogere taaleis. Gemeenten kunnen boetes opleggen als inburgeraars zich niet voldoende inzetten.
- **Ontheffing:** ontheffing van inburgering is nog maar beperkt mogelijk.
- **Financiële zelfredzaamheid en ontzorgen:** gemeenten betalen gedurende de periode waarin de statushouder begeleid wordt naar financiële zelfredzaamheid de vaste lasten uit de bijstand, zoals huur en energiekosten en de verplichte verzekeringen. De statushouder ontvangt wat resteert en ontvangt bovendien toeslagen.
- **Prestatiebeloning gemeente:** om gemeenten te motiveren tot een goede uitvoering vindt financiering gedeeltelijk plaats op basis van nader te maken afspraken. Welk systeem hiervoor gebruikt gaat worden is nog onduidelijk. Het budget is geoormerkt.

Wie heeft er inburgeringsplicht?

De gemeente wordt verantwoordelijk voor de begeleiding van alle mensen met inburgeringsplicht. Er zijn twee groepen mensen in de leeftijd van de beroepsbevolking met inburgeringsplicht, te weten:

- **Statushouders:** dit zijn vluchtelingen met een verblijfsstatus 'asiel bepaalde tijd, arbeid vrij'. Zij worden vanuit het Asielzoekerscentrum (COA) in de gemeente gehuisvest via een taakstelling van het ministerie. Vanaf het moment van het verkrijgen van de verblijfsstatus mogen ze werken. Voor zover dat nog niet is gelukt, hebben zij recht op een bijstandsuitkering zodra ze in de gemeente komen wonen.
- **Immigranten met inburgeringsplicht:** dit zijn immigranten die uit landen komen van buiten de EU, EER, Zwitserland of Turkije. Doorgaans zijn dit huwelijksmigranten (ook wel gezinsmigranten genoemd). Zij mogen alleen naar Nederland komen als zij zelf (of iemand anders – de referent) voor hen in het levensonderhoud kan voorzien. Zij hebben dus in de periode van huisvesting geen recht op een uitkering. Of de immigrant mag werken hangt af van de verblijfsvergunning van de referent.

Ad 2. Incidenteel geld ter voorbereiding op nieuwe inburgeringswet en verhoging taalniveau

De minister heeft met de VNG bestuurlijke afspraken gemaakt over het extra geld ter voorbereiding op de nieuwe inburgeringswet (2019 en 2020 per jaar € 142.858,00).

Deze gelden dienen te worden besteed aan:

DATUM
10 december 2019

1. Voorbereiding van de regierol van gemeenten in het nieuwe stelsel.
2. Verhoging taalniveau van de huidige inburgeringswijze waardoor de resultaten worden verbeterd.

De nieuwe inburgeringswet verhoogt het taalniveau bij inburgering van het huidige A2-niveau tot B1-niveau. Deze verhoging is van essentieel belang is om goed te kunnen participeren in de samenleving. Dit kan niet via de huidige Inburgeringswet.

De voorbereiding loopt tot 1 januari 2021.

Ad 3. Verwervingstrajekt inburgering

Het is op dit moment nog onduidelijk of voor de verwerving van de inburgeringstrajecten een aanbestedingsprocedure noodzakelijk is of dat dit via subsidieverwerving dient te gebeuren.

Ad 4. Samenwerking gemeenten Maastricht-Heuvelland

In het wetsvoorstel wordt aangedrongen op regionale samenwerking. Momenteel wordt overlegd of en, indien ja, hoe wij de voorbereiding van de uitvoering gezamenlijk gaan oppakken in Maastricht-Heuvelland-verband. Al geruime tijd geleden is het overleg in dit verband opgestart en onderzoeken wij momenteel welke consequenties de wet heeft voor de gemeenten. Op het moment dat deze consequenties duidelijk zijn vindt voorbereiding op de uitvoering plaats, waarbij steeds eraan gedacht moeten worden dat er nog wijzigingen in het huidige wetsvoorstel kunnen plaats vinden en dat de minister nog op veel onderdelen met een uitvoeringsregeling komt. Vervolgens zullen voorbereidingen moeten worden getroffen voor de verwerving van de aan te bieden trajecten.

Slot

Hierboven heeft u kunnen lezen dat de gemeente Maastricht zich voortvarend zal gaan voorbereiden op de uitvoering van de nieuwe inburgeringswet.

De gemeenteraad zal op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen in de voorbereiding, de eerste keer met een informatiebijeenkomst op het moment dat er meer duidelijkheid is over de nieuwe wet.

Hoogachtend,

Mara de Graaf,
Wethouder Zorg, Welzijn, Gezondheid en Diversiteit.